

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM
NA ROK 2015 W GMINIE WIEPRZ**

WSTĘP

" Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową , bio-psycho-społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej , społecznej , duchowej"

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin.

Podstawą prawną jest **ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**. Zgodnie z treścią tej ustawy samorzady gmin uzyskały kompetencje do podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz o dostępnych zasobach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności. Działania te ujęte są w „Gminnym Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom” Zadania i cele określone w programie inicjowane są i realizowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta.

Program w dużej części jest kontynuacją i rozwinięciem sprawdzonych już działań podejmowanych w latach poprzednich i wzbogacony o nowe zadania wynikające z bieżących potrzeb Gminy Wieprz.

Zadania Programu na rok 2015 są odzwierciedleniem potrzeb, które wynikają z działań i doświadczeń lat ubiegłych.

Przedstawiony program adresowany jest do osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, ich rodzin, do dzieci i młodzieży oraz wszystkich, którzy doświadczają przemocy w rodzinie.

Podstawą podejmowanych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Wieprz na 2015r. są:

- 1) Diagnoza problemów społecznych występujących w gminie Wieprz.
- 2) Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015r.
- 3) Wnioski Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4) Wnioski, uwagi, propozycje zgłaszane przez osoby fizyczne i prawne, których działalność służy rozwiązywaniu problemów: alkoholizmu, narkomanii, przemocy w rodzinie.

LOKALIZACJA. DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE WIEPRZ W ASPEKCIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Podstawą sformułowania adekwatnego dla potrzeb danego środowiska lokalnego planu działania jest poznanie jego rzeczywistych potrzeb.

Gmina Wieprz składa się 6 sołectw i jest gminą wiejską o charakterze rolniczym. Gmina Wieprz na dzień 31.11.2014r liczy 12 092 mieszkańców/ mieszkańcy zameldowani na pobyt stały / oraz 166 na pobyt czasowy.

W roku 2014 do Komisji ds. P.R.P.A w Wieprzu wpłynęło 47 nowych wniosków o zastosowanie wobec osoby nadużywającej alkoholu leczenia odwykowego (stan na dzień 31.11.2014r.), z czego 7 skierowano do Sądu o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym.

Na uwagę zasługuje fakt, iż problem alkoholowy dotyczy coraz młodszych osób i ich rodzin oraz zjawisko nasilającego się picia alkoholu w rodzinach przez kobiety. Bardzo często alkoholizm lub nadmierne picie jest przyczyną stosowania przemocy w rodzinie w stosunku do dzieci oraz współmałżonka. Liczba rodzin, w których występuje przemoc jest trudna do ustalenia, gdyż często ofiara przemocy fizycznej, bądź psychicznej boi się lub wstydzi do tego przyznać.

Młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia poprzez używanie różnych substancji psychoaktywnych- alkoholu, tytoniu oraz narkotyków, dlatego prowadząc profilaktykę antyalkoholową są również podejmowane działania mające na celu przeciwdziałania narkomanii.

Podstawowe kierunki działań do realizacji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom:

I. W 2015 r. planuje się kontynuację działalności:

1) Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja jest odpowiedzialna za inicjowanie, opiniowanie i nadzorowanie wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Zadania Komisji:

1. Koordynacja prac Punktu Konsultacyjnego ds. Pomocy Rodzinie i Uzależnień Alkoholowych.
2. Przygotowanie i przedkładanie Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.
3. Prowadzenie obsługi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Bieżąca koordynacja zadań wynikających z gminnego programu .
5. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki.
6. Koordynacja pracy świetlic socjoterapeutycznych, pomoc organizacyjno – merytoryczna.
7. Organizacja spotkań, szkoleń dla nauczycieli, teatrów profilaktycznych dla dzieci.
8. Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami wnioskowanymi o zastosowanie leczenia odwykowego.
9. Kierowanie osób na leczenie odwykowe. W przypadku nie podjęcia leczenia dobrowolnie – pisanie wniosków o przymusowe leczenie.
10. Opłacanie kosztów powołania biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
11. Współpraca z koalicją ds. Przemocy- procedura : „Niebieskiej Karty A”
12. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
13. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych.
14. Prowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy, wprowadzanie lokalnych inicjatyw.
15. Szukanie wsparcia dla działań na rzecz zmniejszenia rozmiarów wyżej wymienionych problemów.
16. Współfinansowanie Centrum Integracji Społecznej, wśród których znajdują się osoby borykające się z trudnościami uzależnień behawioralnych i z problemem przemocy .

Termin realizacji: cały rok

2) *Gminnego Punktu Konsultacyjnego ds. Pomocy Rodzinie i Uzależnień Alkoholowych.*

Obecnie zadaniem punktów jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków (dorosłych i dzieci).

Osoby zatrudnione w Punkcie przeprowadzają indywidualne rozmowy z osobami zwracającymi się o pomoc, prowadzą też grupę psychoedukacyjną dla osób uzależnionych.

Do zadań Punktu należy:

1. Udzielanie informacji na temat uzależnień osobom dotkniętym przemocą oraz ich rodzinom:
 - motywowanie do podjęcia leczenia ;
 - dostarczanie informacji o formach leczenia;
 - udzielanie wsparcia dla osób współuzależnionych;
 - pomoc przy pisaniu pism do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom w procesie trzeźwienia.
3. Udzielanie porad prawnych (w miarę możliwości).
4. Współpraca z instytucjami, a w szczególności z Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Prowadzenie działalności profilaktycznej.

Termin realizacji: cały rok.

3) *Świetlic socjoterapeutycznych .*

Świetlice działają przy wszystkich szkołach w naszej gminie. Zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowanych pedagogów.

Działalność świetlic ma na celu:

1. Zapewnienie dzieciom bezpiecznego miejsca do odrabiania lekcji, zabawy i rozwoju.
2. Dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, programach socjoterapeutycznych.
3. Edukacja dzieci z zakresu uzależnień.
4. Minimalizowanie krzywd jakie doznają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
5. Dofinansowanie do wyjazdów z Programem Profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.
6. Dostarczanie niezbędnej wiedzy na temat FAS (Alkoholowy zespół płodowy [ang. Fetal Alcohol Syndrome](#)) psychologom, pedagogom, terapeutom oraz wszystkim, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
7. Stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka.

Termin realizacji: praca w ciągu roku szkolnego.

4) *Koalicji Przeciw Przemocy w Rodzinie- stały udział członka komisji w posiedzeniach Komisji*

Celem Koalicji jest udzielanie pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową. W spotkaniach Koalicji biorą udział osoby, które na co dzień w swojej pracy stykają się z problemem przemocy: policjanci, pracownicy socjalni, pedagodzy, kuratorzy. Koalicja taka działa przy GOPS, koordynując zadania z zakresu wspierania osób dotkniętych przemocą oraz organizując spotkania informacyjne i szkolenia.

Termin realizacji: cały rok.

II. Ponadto w 2015r., aby jeszcze lepiej pomagać osobom zwracającym się o pomoc, przewiduje się:

1) *Prowadzenie działalności informacyjnej, wydawniczej oraz edukacyjnej.*

Celem zadania jest pogłębienie wśród mieszkańców naszej gminy wiedzy na temat uzależnień, przekazanie im informacji o miejscach, w których mogą uzyskać pomoc w rozwiązywaniu swoich problemów związanych z uzależnieniami, z przemocą, jak również promowanie idei trzeźwości i życia bez przemocy.

W ramach zadania planuje się:

1. Cykl artykułów na temat uzależnień i przemocy publikowanych w lokalnej prasie „Wieści z Gminy Wieprz”.
2. Ulotki zawierające informację o punktach udzielających pomoc rodzinom, które zostały dotknięte uzależnieniami i przemocą.
3. Plakaty promujące trzeźwość i życie bez przemocy.
4. Materiały dydaktyczne.
5. Konkursy profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży o tematyce związanej z problematyką uzależnień behawioralnych (hazard , internet , telefon , zakupy , praca itp.) przemocą, alkoholizmem i narkomanią oraz promocją zdrowia. Zakup nagród dla laureatów konkursów (bajka profilaktyczna, plakaty, ulotki dotyczące przeciwdziałaniu narkomani, letnia akcja wśród właścicieli sklepów i kierowców „ Nie sprzedaję alkoholu nieletnim i nietrzeźwym ”).

6. Badania ankietowe dotyczące problemu dostępu do środków psychoaktywnych oraz zjawiska przemocy wśród młodzieży i informowanie lokalnej społeczności o danym problemie.

Termin realizacji: cały rok.

2) *Szkolenia*

W ramach tego zadania przewiduje się szkolenia dla pracowników Punktu Konsultacyjnego, świetlic socjoterapeutycznych, członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych osób zainteresowanych realizowaniem zadań zawartych w gminnym programie z zakresu uzależnień i przemocy.

Celem zadania jest podniesienie kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi, dotkniętymi przemocą i z ich rodzinami, nabycie przez pracowników wyżej wymienionych instytucji umiejętności diagnozy i konstruktywnej interwencji wobec osób potrzebujących pomocy. Ponadto szkolenia mają pomóc w wypracowaniu strategii reagowania w kontakcie z osobą uzależnioną i współuzależnioną oraz ofiarą i sprawcą przemocy.

Termin realizacji: do uzgodnienia.

3) *Realizację programów z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w szkołach.*

Powyższe zadanie realizowane będzie poprzez: współpracę w realizowaniu programu na wniosek szkoły, przeprowadzanie zajęć z uczniami, spotkań z rodzicami i nauczycielami, teatryki promujące życie w trzeźwości i bez przemocy, konkursy profilaktyczne z nagrodami, imprezy promujące zdrowy styl życia.

Celem zadania jest pogłębienie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z zażywania środków zmieniających świadomość, przemocy i strategii radzenia sobie z nią wśród uczniów naszej gminy, ich rodziców i nauczycieli. Nabycie umiejętności przydatnych do budowy postawy trzeźwości i życia bez przemocy.

Termin realizacji: praca w roku szkolnym

4) *Współpracę ze szkołami, policją, pracownikami pomocy społecznej, domem kultury, zespołem opieki zdrowotnej, sołtysami, organizacjami pozarządowymi.*

Celem zadania jest zintegrowanie środowisk i skoordynowanie działań na rzecz trzeźwości i życia bez przemocy oraz poprawienie skuteczności działania poprzez wymianę doświadczeń.

Termin realizacji: cały rok.

5) *Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży*

Celem zadania jest: zagospodarowanie dzieciom i młodzieży oraz dorosłym czasu wolnego poprzez udział w zajęciach rozwijających ich zainteresowania, promowanie zdrowego stylu życia w świetlicach, obiektach sportowych i ośrodkach kultury.

W ramach zadania planuje się dofinansowanie, w miarę możliwości, lokalnych imprez profilaktycznych, w tym festynów lub imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych oraz dofinansowanie obozów i koloni letnich oraz zimowych z programem terapeutycznym, bądź profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.

Termin realizacji: cały rok.

III. Zasady finansowania programu:

1. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom powinno być dokonywane ze środków budżetowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót alkoholem przeznaczonych na realizację zadań własnych gminy.
2. Dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką alkoholową i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (rekomendacje).

IV. Zasady wypłacania diet członkom Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art.4¹ pkt.5 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zasady wypłacania diet członkom gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa Rada Gminy w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Komisja będzie się spotykać cztery razy w miesiącu . Dodatkowe spotkanie może być zwołane na wniosek każdego z członków Komisji , o ile wynikną pilne potrzeby.

A/ Członkami komisji ds. P.R.P.A. w Wieprzu przysługuje dieta w wysokości 7% minimalnego wynagrodzenia regulowanego ustawą z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za wykonanie następujących czynności tj.:

- za udział w posiedzeniach ogólnych komisji, na których podejmowane są decyzje w sprawie realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane będą opinie o zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j Dz. U. 2012r. poz. 1356 z póź. zm.)
- za udział w posiedzeniach roboczych komisji, na których :
rozpatruje się wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe, motywuje się osoby nadużywające alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, kieruje się wnioski do sądu o zastosowanie leczenia odwykowego.
- za udział w kontroli placówki prowadzącej obrót alkoholem przez powołany do tego Zespół Kontroli.

B/ Diety określone w pkt. A wypłaca się wg. następujących zasad:

- niezależnie od czasu trwania posiedzenia,
- jeżeli w tym samym dniu uczestniczy się w więcej niż jednym posiedzeniu to otrzymuje się jedną dietę,

C/ Diety wypłacane są po zakończeniu miesiąca na podstawie list obecności z posiedzenia komisji lub kontroli.

V. Warunki realizacji programu

1. Za realizację programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Wieprz .
2. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowuje Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wieprzu i przedstawia Wójtowi Gminy Wieprz.
3. Wójt Gminy Wieprz po zatwierdzeniu sprawozdania przedstawia je Radzie Gminy Wieprz do przyjęcia.

VI. Postanowienia końcowe.

Program obowiązuje po uchwaleniu go przez Radę Gminy Wieprz i wchodzi w życie w terminie określonym w uchwale.